



Wspólnie działamy na rzecz Europy **zielonej**, **konkurencyjnej** i **sprzyjającej integracji społecznej**

Wzmocnienie oceny depozycji atmosferycznej w Polsce w oparciu o doświadczenia norweskie

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) we współpracy z Instytutem Badań Klimatu i Środowiska NILU w ramach programu „Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu”, obszaru „Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do ich skutków”, finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 (MF EOG 2014-2021) kończy realizację projektu pn. „Wzmocnienie oceny depozycji atmosferycznej w Polsce w oparciu o doświadczenia norweskie”.

W ramach projektu został utworzony spójny krajowy system badań chemizmu opadów atmosferycznych, który poprzez utworzenie nowych stanowisk pomiarowych, poszerzenie zakresu prowadzonych pomiarów, dobór odpowiednich metodyk analitycznych oraz wypracowanie nowego sposobu podejścia do analizy danych pomiarowych, odpowiada na aktualne potrzeby krajowe i międzynarodowe w zakresie dostępu do informacji o składzie opadów atmosferycznych i zarządzania środowiskiem. Informacje wytwarzane w ramach nowoutworzonego systemu są niezbędne do podejmowania właściwych i efektywnych działań na rzecz ochrony środowiska z uwzględnieniem ich wpływu na zmiany klimatu.

Konferencja podsumowująca realizację projektu i wizyta partnera norweskiego w siedzibie GIOŚ

W dniu 5 marca 2024 roku w Warszawie odbyła się konferencja podsumowująca realizację projektu pn. „Wzmocnienie oceny depozycji atmosferycznej w Polsce w oparciu o doświadczenia norweskie”, która była zwieńczeniem ponad trzyletnich prac nad utworzeniem nowego systemu pomiarów i ocen depozycji atmosferycznej w Polsce.

Spotkanie, w imieniu pana Damiana Jakubika p.o. Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, otworzyła pani Anna Katarzyna Wiech – Dyrektor Departamentu Monitoringu Środowiska GIOŚ, podkreślając ważną rolę jaką w ochronie środowiska pełni monitoring chemizmu opadów atmosferycznych, jak i rolę Instytutu Badań Klimatu i Środowiska NILU w tworzeniu nowego systemu monitoringu chemizmu opadów atmosferycznych, którego partnerstwo było gwarantem wysokiej jakości efektów realizowanego projektu. „Finansowanie projektu w ramach środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego to zarówno korzyści dla GIOŚ związane z możliwością realizacji działań na rzecz środowiska, jak i bardzo cenna możliwość współpracy z partnerami Państw Darczyńców” – powiedziała Anna Katarzyna Wiech. „Nieprzypadkowo do współpracy w projekcie zaprosiliśmy partnera norweskiego –

Projekt jest finansowany w ramach programu „Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu”
ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014-2021

Instytut Badań Klimatu i Środowiska NILU, który odgrywa wiodącą rolę w badaniach chemizmu opadów i którego wieloletnie doświadczenia i prace naukowe były podstawą do utworzenia systemu pomiarów i ocen depozycji w Europie. Realizowane w ramach naszego projektu prace, spotkania robocze, wizyta studyjna, pozwoliły na efektywną wymianę doświadczeń, a pozyskana od norweskich ekspertów wiedza była podstawą merytoryczną prowadzonych w ramach projektu działań.” – dodała.

Pan Aasmund Fahre J. Vik – p.o. Dyrektora Generalnego Instytutu Badań Klimatu i Środowiska NILU oraz Cristina Guerreiro – Dyrektor ds. Naukowych Instytutu Badań Klimatu i Środowiska NILU, kierownik projektu po stronie norweskiej, podkreślili ważną rolę wymiany doświadczeń oraz współpracy w ramach wspólnych projektów.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele Ambasady Królestwa Norwegii, Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz przedstawiciele grona naukowego, m.in. Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego, Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego, Instytutu Podstaw Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

Podczas konferencji zaprezentowano efekty polsko-norweskiej współpracy, w tym:

- koncepcję modernizacji i optymalizacji pomiarów depozycji w Polsce,
- nową sieć pomiarową wraz z urządzeniami do pomiarów depozycji,
- koncepcję systemu zapewnienia jakości/ kontroli jakości (QA/QC) do pomiarów depozycji,
- wytyczne do wykonywania oceny depozycji atmosferycznej,
- nową stronę internetową do udostępniania danych o chemizmie opadów atmosferycznych za pośrednictwem portalu „Jakość Powietrza” GIOŚ,
- działania związane z podnoszeniem kompetencji merytorycznych pracowników GIOŚ poprzez szkolenia i wymianę doświadczeń oraz promocją projektu.

Przed rozpoczęciem konferencji podsumowującej projekt odbyła się konferencja prasowa poświęcona tematowi związanym z realizacją projektu z udziałem pani Barbary Toczko – Zastępcy Dyrektora Departamentu Monitoringu Środowiska GIOŚ, pana Piotra Bogusza – Zastępcy Dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich Ministerstwa Klimatu i Środowiska, pana Aasmunda Fahre J. Vika – p.o. Dyrektora Generalnego Instytutu Badań Klimatu i Środowiska NILU oraz pani Cristiny Guerreiro – Dyrektora ds. naukowych Instytutu Badań Klimatu i Środowiska NILU.

W dniu 6 marca 2024 roku, podczas drugiego dnia wizyty partnera norweskiego projektu w Polsce, miało miejsce spotkanie w siedzibie GIOŚ, w trakcie którego podsumowano realizację projektu i omówiono kolejne wyzwania związane z wdrażaniem nowego systemu ocen depozycji w Polsce oraz weryfikacją funkcjonowania tego systemu w praktyce badawczej, zarysowano również potencjalne obszary dalszej współpracy w ramach nowych projektów.

W dniu 6 marca 2024 roku odbyła się również konferencja prasowa przy jednej ze stacji chemizmu opadów atmosferycznych funkcjonującej w ramach sieci Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego – „Kampinos”, podczas której dokonano dalszej prezentacji efektów projektu. W spotkaniu przy stacji udział wzięli pracownicy GIOŚ wdrażający nowy system pomiarów depozycji atmosferycznej oraz przedstawiciele Kampinoskiego Parku Narodowego, na terenie którego zlokalizowana jest stacja.



Aasmund Fahre J. Vik – p.o. Dyrektora Generalnego Instytutu Badań Klimatu i Środowiska NILU (fot. GIOŚ)



Barbara Toczko – Zastępca Dyrektora Departamentu Monitoringu Środowiska GIOŚ, prowadząca konferencję (fot. GIOŚ)



Uczestnicy konferencji prasowej (fot. GIOŚ)

Nowa strona internetowa udostępniająca dane o depozycji atmosferycznej

Na konferencji podsumowującej realizację projektu oficjalnie uruchomiona została nowa strona internetowa dedykowana udostępnianiu danych o depozycji atmosferycznej, funkcjonująca w ramach portalu „Jakość Powietrza” GIOŚ. Nowa strona to kompleksowe źródło informacji o substancjach deponowanych wraz z opadem do podłoża, pochodzących zarówno z nowego systemu pomiarów, jak i z systemu funkcjonującego do 2023 roku. Dzięki wykorzystaniu nowych technologii dane udostępniane są w nowoczesny, ciekawy i przyjazny użytkownikowi sposób.

Szeroki zakres udostępnianych danych obejmuje:

- bank danych pomiarowych, który zapewnia użytkownikom możliwość samodzielnego wyszukiwania, przeglądania i pobierania wyników pomiarów depozycji,
- szczegółowe informacje o sieci pomiarowej i zakresie badań prowadzonych na stacjach w poszczególnych latach, udostępnione w postaci mapy i tabeli,
- mapy prezentujące rozkład przestrzenny ładunków i stężeń zanieczyszczeń w opadach oraz wysokości opadu w nowej odsłonie, ułatwiającej analizę i interpretację danych. Dostępne na portalu mapy można pobierać na potrzeby dalszych analiz,
- informacje o programie i metodach badań,
- tematyczne publikacje i opracowania, a także dedykowaną podstronę dla wyników ocen depozycji atmosferycznej.

Udostępniane informacje są dedykowane szerokiemu spektrum odbiorców: gronu naukowemu, administracji publicznej, organizacjom pozarządowym oraz wszystkim zainteresowanym ochroną środowiska. Ponieważ dane o depozycji są wykorzystywane na potrzeby wypełniania zapisów dyrektyw oraz konwencji międzynarodowych i mogą interesować międzynarodowe grono odbiorców, strona dostępna jest również w angielskiej wersji językowej.

Nowa strona internetowa dostępna jest pod adresem <https://powietrze.gios.gov.pl/depocz/> lub z poziomu portalu „Jakość Powietrza” GIOŚ po rozwinięciu Menu > Chemizm opadów atmosferycznych. Strona zastępuje dotychczasową zakładkę dotyczącą chemizmu opadów atmosferycznych.



**Główny Inspektorat
Ochrony Środowiska**

EN **PL**

Szukaj



[Strona główna](#) [Program i metody badań](#) [Sieć pomiarowa](#) [Publikacje](#) [O projekcie](#) [Wyniki badań](#) 



Witamy!

Moduł portalu Jakość Powietrza GIOŚ dedykowany tematyce chemizmu opadów atmosferycznych, powstał w ramach projektu pn. „Wzmocnienie oceny depozycji atmosferycznej w Polsce w oparciu o doświadczenia norweskie”

Czytaj więcej





Depozycja atmosferyczna



Program i metody badań

Monitoring chemizmu opadów atmosferycznych i ocena depozycji zanieczyszczeń do podłoża jest elementem Państwowego Monitoringu Środowiska.



Sieć pomiarowa

Na tej podstronie prezentujemy sieć pomiarową wraz z zakresem pomiarów prowadzonych na poszczególnych stacjach w podziale na lata.



Publikacje

Zachęcamy do zapoznania się z opracowaniami z zakresu monitoringu chemizmu opadów atmosferycznych.

Nowa strona internetowa do wizualizacji i udostępniania danych o depozycji atmosferycznej

Finalizacja prac wykonywanych w ramach projektu

W drugiej połowie 2023 roku GIOŚ realizował działania związane z zakupem i dostawą urządzeń do pomiarów depozycji atmosferycznej. W listopadzie 2023 roku zostało dostarczonych i uruchomionych 12 kolektorów opadu mokrego, które zainstalowano na stacjach:

- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Ustroniu, Floriancie i Borówcu,
- Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego w Gorzowie Wielkopolskim, Helu, Jarczewie, Legnicy, Wieluniu, Raciborzu i Białymstoku,
- Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego w Karkonoszach i na wyspie Wolin.

W styczniu 2024 roku, dostarczono ostatnie 2 z 19 kolektorów. Jeden z nich został zainstalowany na stacji Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego w Toruniu, a drugi trafił do Krajowego Laboratorium Referencyjnego do spraw jakości powietrza w Krakowie, gdzie będzie służył do kalibracji oraz badań porównawczych.

W drugiej połowie 2023 roku zostały również opracowane wytyczne do wykonywania oceny depozycji atmosferycznej w Polsce, które będą stanowić podstawę do wykonania corocznych ocen depozycji atmosferycznej oraz śledzenia trendów i zmian depozycji w okresach wieloletnich. W celu zapoznania pracowników GIOŚ z nowym podejściem do wykonywania ocen depozycji atmosferycznej w dniach 28-29 listopada 2023 roku zostało przeprowadzone szkolenie w trakcie którego m.in. pracownicy Instytutu Badań Klimatu i Środowiska NILU podzielili się swoimi doświadczeniami związanymi z prowadzeniem pomiarów ocen depozycji atmosferycznej.

Więcej informacji na temat projektu „Wzmocnienie oceny depozycji atmosferycznej w Polsce w oparciu o doświadczenia norweskie”, w tym m.in. jego cel, zakres i stan realizacji, jak również raporty i publikacje opracowywane na jego potrzeby, znaleźć można na dedykowanej stronie projektu pod adresem: <https://mfeog.gios.gov.pl/index.php/pl/>.



Kolektor opadu mokrego na stacji na wyspie Wolin (fot. GIOŚ)



Kolektor opadu mokrego na stacji w Toruniu (fot. GIOŚ)

FUNDUSZE EUROPEJSKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO

Fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego i fundusze norweskie, Islandia, Lichtenstein i Norwegia przyczyniają się do zmniejszania nierówności społecznych i ekonomicznych oraz wzmacniania relacji dwustronnych pomiędzy państwami – darczyńcami, a kilkunastoma państwami Europy Środkowej i Południowej oraz krajami bałtyckimi. Trzy państwa ściśle współpracują z Unią Europejską na podstawie Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (Porozumienie EOG).

Darczyńcy przekazali 3,3 miliarda euro w ramach kolejnych programów funduszy w latach 1994-2014. Fundusze EOG na lata 2014-2021 wynoszą 1,55 miliarda euro. Priorytety na ten okres to:

- innowacje, badania naukowe, edukacja i konkurencyjność,
- integracja społeczna, zatrudnienie młodzieży i ograniczenie ubóstwa,
- środowisko, energia, zmiany klimatu i gospodarka niskoemisyjna,
- kultura, społeczeństwo obywatelskie, dobre zarządzanie i podstawowe prawa,
- sprawiedliwość i sprawy wewnętrzne.

Fundusze EOG są wspólnie finansowane przez Islandię, Lichtenstein i Norwęgę, których wkład oparty jest na ich PKB.

W biuletynie wykorzystano zdjęcia wykonane przez pracowników Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.